

שק החבטות של השרים

קולט אביטל*

המאמר פורסם באנגלית ב**ג'רוזלם פוסט**, ב-19 בינואר 2016

אכן צדק השר נפתלי בנט: לעובדי משרד החוץ יש די.אן.איי. אבל בניגוד אליו, כמי שהייתה חלק ממשפחה זו במשך עשרות בשנים, אני רואה בו נכס לאומי. אני גאה בו.

ה-די.אן.איי הזה מביא את הטובים לא רק לטייס – אלא למשרד החוץ, כאשר הדחף העיקרי המניע אותם הוא לשרת את המדינה, בכל מקום ובכל תנאי. ה-די.אן.איי הזה אחראי לכך שחלקם הגדול מוכן לשרת במקומות קשי שרות, בהם חסרים התנאים הבסיסיים לבריאותם או לחינוך ילדיהם. הוא אחראי לכך שהם מקבלים על עצמם לרוב שליחויות בסיכון ביטחונם האישי וביטחון משפחותיהם.

אני ממליצה לו, לשר בנט, לעיין ברשימת עובדי משרד החוץ שנפלו בפיגועי טרור, כאשר עמדו על משמרתם ברחבי תבל. היש צורך לציין שסיכון זה רק גדל בימים אלה?

ה-די.אן.איי המוזר הזה מציב לעתים את העובדים הבודדים במערכה בפני ציבורים עוינים, ולפעמים אלימים. חלקם זכו לקבל נעליים שנזרקו בפניהם, אחרים – כמוני – ביצים טריות.

אך ה-די.אן.איי הנפלא הזה גורם לכך שרובם ככולם אינם פוסקים מלחשוב ביצירתיות על מה עוד ניתן לעשות, כיצד ניתן עוד לפעול, כדי להביא להכרה, להערכה ולתמיכה בישראל.

בימים אלה, כאשר נשמעים רק קולות של גנאי והענשה כלפי שרת החוץ השבדית, מביאים אנשי משרד החוץ משלחות של פוליטיקאים שבדים ארצה כדי להראות להם את פניה היפים, עדיין, של המדינה.

בלשון המעטה אוסיף: לא תמיד מדיניות ממשלת ישראל מובנת וקלה להסברה בחו"ל. לא רק "שונאים מקצועיים", אלא גם חלק מידידינו הקרובים ביותר, אינם מבינים אותה היום, ואף שוללים מרכיבים מרכזיים ממנה. וכן, עובדי המשרד המסורים, אלה שהתברכו באומץ לב, חושבים שזוהי חובתם לדווח למטה ולקובעי המדיניות את האמת על הנעשה במקומותיהם ועל דעת הקהל במדינת השרות. ועל כך נענש לא אחת דווקא השליח.

ככל שחולפות השנים, אני תוהה על יצר ההרס המאפיין את הפוליטיקה העכשווית, את ההתעקשות לקרוע לגזרים את כל הדברים הטובים שהצלחנו להקים במאמצים לא מבוטלים. את משרד החוץ – אחד הכלים המצויינים שעמדו לרשות המדינה, החליט ראש הממשלה לפרק לגורמים, לרסק למעשה, תוך חלוקת תפקידיו הבסיסיים, כפרסי נחמה, בין שרי הממשלה, חבריו לקואליציה. בכך, ובהעדר ראייה כוללת של מכלול הבעיות העומדות בפנינו, הפך את המשרד לבלתי רלוונטי. עתה היה המשרד גם לשק החבטות של השרים המשליכים עליו את כישלונותיהם הם.

את מחיר חוסר האחריות הלאומית, תשלם, למרבה הצער, המדינה ביוקר רב.

* קולט אביטל היא שגרירה וחברת כנסת לשעבר, וחברה בוועד המנהל של מכון מיתווים.